

NOVEMBER
2025

initiatiefvoorstel

DE NIEUWE GENERATIE AAN DE RAADSTAFEL:

Burgercommissielidmaatschap vanaf 16 jaar

**GROEN
LINKS**
ROTTERDAM

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	—	2
SAMENVATTING	—	3
HOOFDSTUK 1	—	5
HOOFDSTUK 2	—	7
HOOFDSTUK 3	—	10
HOOFDSTUK 4	—	13
OPROEP EN BESLUIT	—	14
LITERATUURLIJST	—	15

VOORWOORD

Rotterdam is een stad die vooruit wil. Een stad die groot denkt en waar we met z'n allen enthousiast zeggen: "het kan gewoon!" Die energie en dat geloof in wat er allemaal mogelijk is zien we vooral terug bij onze jongeren. Ze lopen mee in klimaatmarsen, trekken de rode lijn en zijn zeer actief op sportverenigingen, scholen en online communities. Ze praten over thema's als wonen, bestaanszekerheid, mentale gezondheid en de betaalbaarheid van het openbaar vervoer. Onderwerpen die rechtstreeks over hun toekomst gaan. Maar in de gemeenteraad, waar juist over die toekomst wordt beslist, is hun stem nauwelijks te horen.

Met dit voorstel willen we daar verandering in brengen. GroenLinks gelooft dat onze democratie sterker wordt als iedereen meedoet. We willen jongeren als volwaardige partners, niet alleen als doelgroep. Want wie vroeg betrokken wordt, blijft betrokken.

Om dit concreet te maken stellen we voor dat Rotterdammers vanaf zestien jaar burgercommissielid kunnen worden. Zo kunnen ze actief bijdragen aan het debat in de gemeenteraad van Rotterdam. Dit versterkt het vertrouwen in de overheid en zorgt voor een nieuwe generatie Rotterdammers die niet langs de zijlijn staat, maar meepraat, meedoet en meebeslist over de toekomst van hun stad.

Dank aan Demi, Martijn, Léon, de griffie en Public Affairs (team Juridisch) voor hun ondersteuning bij de totstandkoming van dit initiatiefvoorstel.

Marvin Biljoen

SAMENVATTING (~~..IN 1 MINUUT~~)

Dit initiatiefvoorstel vraagt de gemeenteraad om de Commissieverordening 2025 aan te passen zodat jongeren vanaf 16 jaar burgercommissielid kunnen worden.

Doel:

- Structureel betrekken van jongeren bij lokale besluitvorming
- Verhogen van politieke betrokkenheid en vertrouwen
- Creëren van een leerlijn richting toekomstig raadswerk

Hoe:

- Juridische onderbouwing (inclusief toetsing minderjarigheid en Kieswet)
- Handvest en introductieprogramma voor fracties, burgercommissieleden en griffie
- Stappenplan en oproep aan politieke partijen

Met deze stap kiest Rotterdam niet alleen voor verjonging, maar ook voor versterking van de lokale democratie door jongeren de ruimte te geven om hun stem te laten horen, ervaring op te doen en verantwoordelijkheid te nemen voor hun stad.

Hoofdstuk 1:

DE NOODZAAK VAN JONG PERSPECTIEF

1.1 De Kloof tussen Raad en Straat

De Rotterdamse gemeenteraad is het hart van de lokale democratie. Zij neemt beslissingen die het dagelijks leven van alle Rotterdammers raken, van woningbouw en onderwijs tot mobiliteit en jeugdzorg. Jongeren voelen zich echter (te) vaak niet gehoord en blijven ondervertegenwoordigd in formele organen.

De **stem van de Rotterdamse jeugd** (in het bijzonder 16- en 17-jarigen) wordt nu vaak indirect of via volwassenen vertegenwoordigd. Terwijl juist zij zich volop ontwikkelen, cruciale keuzes maken over hun toekomst en als eerst de gevolgen merken van het beleid dat vandaag wordt vastgesteld.

- 0 **Constatering:** Zonder 16- en 17-jarigen in de voorbereidende fase van besluitvorming mist de Raad directe en actuele inzichten op beleidsterreinen die hen raken. Dit leidt tot risico van ‘volwassenpolitiek over jongerenzaken’.

1.2 De Logica van Zestien

Vanaf 16 jaar mogen jongeren werken, contracten tekenen die bij hun leeftijd passen en zijn zij op veel maatschappelijke vlakken al volwaardig actief. Zij betalen belasting en bouwen hun toekomst op in deze stad.

Dit voorstel erkent vier kernprincipes:

1. **Gelijkwaardigheid:** Een zestienjarige met belangstelling, passie en kennis voor lokaal bestuur krijgt de kans om als burgercommissielid bij te dragen.
2. **Kwaliteitsimpuls:** De frisse en onbevangen blik van jongeren kan leiden tot innovatievere en toekomstbestendige besluiten.
3. **Wederkerigheid:** Een officiële rol vergroot vertrouwen en binding met de gemeente.
4. **Kweekvijver:** Toegang tot commissiewerk is een veilige en begeleide opstap naar politiek engagement voor toekomstig Rotterdams bestuurlijk talent.

Hoofdstuk 2:

DE JURIDISCHE EN POLITIEKE ROUTEKAART

2.1 Lokale Autonomie als Fundament

Het is cruciaal te benadrukken dat dit voorstel geen wijziging van nationale wetgeving vereist, maar een bewuste keuze van de Rotterdamse Raad is, gebaseerd op het principe van lokale autonomie.

- 0 **Raadsbevoegdheid:** De commissies van de Raad vallen onder artikel 82 van de Gemeentewet. Deze kent geen beperkingen qua leeftijd voor benoeming in een raadscommissie. Dat is de bevoegdheid van de Raad zelf, zoals vastgelegd in de Commissieverordening 2025.
- 0 **De Gemeentewet:** De Gemeentewet (Artikel 10) stelt de minimumleeftijd van 18 jaar vast voor een *gekozen raadslid*. Echter, de wet stelt *geen benoembaarheidsvereisten* aan burgercommissieleden of duo-leden.
- 0 **Ruimte voor Rotterdam:** Burgercommissieleden hebben een adviserende en voorbereidende rol in de commissies, nemen deel aan de beraadslagingen, maar hebben geen formele stem in de Raadsvergadering. De Raad is dus *volledig bevoegd* om de leeftijdsgrens voor deze *ondersteunende functies* te bepalen, door middel van een aanpassing in het *Reglement van Orde* of de *Commissieverordening*.

2.2 Inspiratie uit het Land: Van Beekdaelen tot Leiden

Rotterdam staat niet alleen in dit streven. Er zijn reeds krachtige voorbeelden van gemeenten die deze stap hebben gezet of willen zetten.

- 0 **Beekdaelen (Limburg): Een Unaniem Succes:** In 2023 nam de gemeenteraad van Beekdaelen een amendement aan om de minimumleeftijd voor commissieleden te verlagen naar 16 jaar. Het belang hiervan: de aannahme geschiedde unaniem. Dit bewijst dat het betrekken van 16-jarigen een breed politiek draagvlak kan hebben, over de volledige politieke breedte.
- 0 **Leiden:** De 'Jong Geleerd, Jong Gedaan' Beweging: De partij Studenten voor Leiden (SVL) heeft een initiatiefvoorstel ingediend met de treffende titel: "Jong geleerd én jong gedaan: de verlaging van de minimumleeftijd van duo-leden naar 16 jaar". Hun argumenten, die sterk overeenkomen met dit voorstel, benadrukken het belang van vroege betrokkenheid en politieke scholing.
- 0 **Capelle aan den IJssel - Praktische handvatten:** Het voorstel in Capelle betrof een concreet initiatiefvoorstel en bevatte een Handvest voor politieke partijen en randvoorwaarden (zoals een vaste contactpersoon bij de griffie, stapsgewijze instroom en flexibiliteit ten aanzien van beschikbare tijd) als praktische waarborg'.
- 0 **Utrecht - Juridische Precedent:** De gemeente Utrecht werkte de juridische aanpassing uit met een expliciete wijzigingstekst en schonk ook aandacht aan ontheffingen voor de eis van ingezetenschap, waarmee de juridische weg nogmaals wordt bevestigd'.
- 0 **Landsmeer / Roermond:** Deze gemeenten hebben in hun verordeningen expliciet geregeld dat de 18-jaarseis niet geldt voor commissieleden of dat de minimumleeftijd 16 jaar is.
- 0 **Rotterdam - De Wijkraden:** In onze stad mogen jongeren al vanaf 16 jaar deelnemen aan de Rotterdamse wijkraden. Dit is een sprekend lokaal voorbeeld van formele politieke participatie van minderjarigen, en dient als krachtige motivatie voor de stap op raadsniveau.

Deze voorbeelden tonen aan dat het niet alleen kan, maar ook politiek en maatschappelijk verstandig is. Rotterdam kan de beste elementen uit deze gemeenten combineren tot een Rotterdams voorbeeld.

2.3 Juridische Vaststelling en Haalbaarheid

Huidige situatie: De Commissieverordening 2025 van Rotterdam verklaart dat artikelen 10, 11, 12, 13, 15 en 28 van de Gemeentewet overeenkomstig van toepassing zijn op burgercommissieleden en daarmee ook de leeftijdseis in artikel 10, lid 1 (18 jaar).

- 0 **Juridische mogelijkheid:** De raad heeft de bevoegdheid om in haar verordening af te wijken van artikel 10, lid 1 van de Gemeentewet door expliciet te regelen dat de leeftijdsgrens voor burgercommissieleden niet geldt of verlaagd wordt. Juridisch is bevestigd dat de minderjarigheid (tot 18 jaar) geen consequenties heeft voor de rol van burgercommissielid, aangezien het gaat om een publiekrechtelijke, adviserende functie. De Kieswet (artikel H7) staat bovendien toe dat minderjarigen (vanaf 14 jaar) op de kandidatenlijst worden opgenomen, mits zij de 18 jaar in de zittingsperiode bereiken. Dit toont aan dat minderjarigen al door de wetgever worden erkend als potentiële kandidaten. De eis in de Commissieverordening dat men op een kandidatenlijst moet staan, vormt hierdoor geen belemmering om een minderjarige als burgercommissielid te benoemen. De Kieswet en de wettelijke geheimhoudingsplicht zijn onverminderd van toepassing op minderjarige burgercommissieleden.
- 0 **Handelingsbekwaamheid en Toestemming:** Op grond van artikel 1:234 BW is de expliciete toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger sterk aanbevolen voor de benoeming van een minderjarig burgercommissielid, ter borging van de rechtmatigheid in deze publieke functie.
- 0 **Praktische consequentie:** Burgercommissieleden onder de 18 blijven gebonden aan overige eisen (bijv. op de kandidatenlijst hebben gestaan als de verordening dat vereist) tenzij de raad expliciet ook die eis versoepelt. Aanbevolen is die voorwaarde te handhaven om continuïteit met landelijke regels en lokale benoemingspraktijken te bewaren. De minderjarigheid van het burgercommissielid vereist enkel extra aandacht voor het begeleidingstraject.
- 0 **Tekstuele opdracht:** De precieze tekstuele aanpassing van de Commissieverordening wordt na vaststelling van dit initiatiefvoorstel voorbereid door de griffie en juridische dienst van de raad, op basis van de opdracht uit het besluit.

Hoofdstuk 3:

IMPLEMENTATIE EN WAARBORGEN VOOR ROTTERDAM

Om te garanderen dat de verlaging van de minimale leeftijd voor burgercommissieleden effectief en succesvol wordt ingevoerd, zijn er concrete maatregelen noodzakelijk. Het moet namelijk geen symbolische daad worden, maar een structurele versterking van de Raad betekenen. Voor de uitvoering van dit voorstel en begeleiding van burgercommissieleden ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de gemeenteraad, politieke partijen en fracties. Het college speelt hierin geen rol en de griffie ondersteunt waar dat binnen haar taak past.

3.1 Handvest en borging voor fracties, burgercommissieleden en de griffie

Ondanks hun enthousiasme zullen 16- of 17-jarigen begeleiding nodig hebben in de complexe procedures van de lokale politiek. Dit handvest legt de gedeelde verantwoordelijkheden vast en dient als leidraad voor fracties om de kwaliteit van hun begeleiding te waarborgen.

- 0 **Toestemming en juridische borging:** De griffie draagt zorg voor de juridische borging van de benoemingsprocedure en stelt een formulier op voor de expliciete toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger (ouders/voogd) voordat de benoeming kan plaatsvinden.
- 0 **Introductieprogramma:** De griffie ontwikkelt een specifiek, verkort en interactief introductieprogramma voor jonge burgercommissieleden. Enerzijds gericht op de verschillen tussen advies en besluit. Anderzijds op de omgang met vertrouwelijke informatie.

- 0 **Flexibiliteit en Vergaderschema:** De Raad streeft ernaar om commissievergaderingen zoveel mogelijk buiten (belangrijke) schooluren te plannen. Wanneer dit niet mogelijk is worden afwijkende afspraken met het burgercommissielid gemaakt. Bij het vaststellen van de werkzaamheden wordt daarbij rekening gehouden met de regels die gelden voor minderjarigen in een reguliere arbeidsovereenkomst (bijvoorbeeld met betrekking tot het aantal uren op schooldagen en de eindtijd van 23.00 uur).
- 0 **Privacy en geheimhouding:** Er wordt een heldere briefing gegeven over welke stukken wel/niet gedeeld mogen worden en hoe met gevoelige informatie wordt omgegaan. Verplichting tot ondertekening van de geheimhoudingsverklaring blijft onverminderd van kracht. Dit omvat tevens een duidelijke communicatie over de regels en grenzen van het gebruik van sociale media (conform de Gedragscode Gemeenteraad) en maatregelen ter bescherming tegen ongewenste vormen van contact.

3.2 Suggesties voor politieke partijen en fracties

Het uiteindelijke succes van dit initiatief hangt af van de actieve inzet en de politieke wil van de partijen. De volgende suggesties dienen als leidraad voor de fracties om de kwaliteit van werving, begeleiding en de bescherming van de minderjarige burgercommissieleden optimaal te waarborgen.

- 0 **Begeleidingsgesprek:** De fractie en de griffie voeren gezamenlijk voorafgaand aan de benoeming een gesprek met de minderjarige en diens wettelijke vertegenwoordiger. In dit gesprek komen tenminste de volgende onderwerpen aan bod: de inhoud en belasting van het lidmaatschap, het openbaarheidsaspect van de functie, de vergoeding (inclusief mogelijke gevolgen voor toeslagen), het social mediagebruik en de aanwijzing van een begeleider/vertrouwenspersoon.
- 0 **Mentorschap en handvest:** De fracties stellen een Handvest op en borgen dat elk nieuw 16- of 17-jarig burgercommissielid gekoppeld wordt aan een ervaren raadslid of burgercommissielid van de fractie als mentor, die hen inwerkt op het gebied van Reglement van Orde, juridische kaders en dossierkennis. De mentor is tevens het aanspreekpunt voor begeleiding bij mediaoptredens en ongewenste contacten.
- 0 **Gezamenlijke werving:** Fracties worden aangemoedigd om een gezamenlijke wervingsaanpak te ontwikkelen (in samenwerking met jongerenorganisaties en Rotterdamse middelbare scholen, MBO- en HBO-instellingen), gericht op het bereiken van 16- en 17-jarigen. De campagne moet specifiek inzetten op het werven van jongeren uit alle Rotterdamse wijken en verschillende sociaaleconomische achtergronden, om de representativiteit te vergroten.
- 0 **Erkenning en Ervaring:** Fracties treden in overleg met onderwijsinstellingen over eventuele erkenning van de politieke ervaring als werkervaringstraject, zonder het burgercommissielid de status van werknemer of stagiair te geven.

Hoofdstuk 4:

FINANCIËLE EN ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Er zijn geen financiële consequenties. Aan de fracties en griffie wordt gevraagd om een andere manier van werken te implementeren binnen de huidige kaders. De onkostenvergoedingen kunnen binnen bestaande regelingen worden ondergebracht.

Hoofdstuk 5: OPROEP EN BESLUIT

Het verlagen van de minimumleeftijd is een daad van vertrouwen in de jeugd van Rotterdam en een concrete stap naar een meer representatieve lokale democratie. Rotterdam, een stad van de toekomst, heeft de blik van de jonge generatie nodig om de juiste koers te bepalen.

Verzoekt de Raad:

De Gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen, **besluit:**

De voorstellen uit het initiatiefvoorstel Biljoen 'De nieuwe generatie aan de raadstafel, burgercommissielidmaatschap vanaf 16 jaar' over te nemen, luidende:

1. Pas zo spoedig mogelijk de commissieverordening 2025 aan, met als doel de minimumleeftijd voor aanwijzing tot burgercommissielid te verlagen van 18 jaar naar 16 jaar.
2. Maak het burgercommissielidmaatschap voor deze doelgroep zo laagdrempelig mogelijk, door:
 - 0 Een maatwerk-introductieprogramma gericht op deze doelgroep,
 - 0 Het streven om, bij de planning van commissievergaderingen, proactief rekening te houden met schooltijden en zoveel mogelijk te streven naar vergaderuren die de deelname van 16- en 17-jarigen vergemakkelijken.
3. Roep de politieke partijen op om hun verantwoordelijkheid te nemen voor het werven en begeleiden van deze doelgroep en hierbij de suggesties uit hoofdstuk 3 van het initiatiefvoorstel als uitgangspunt te nemen, zoals:
 - 0 Een diverse en inclusieve wervingscampagne gericht op deze doelgroep, liefst met partijen gezamenlijk en in samenspraak met onderwijsinstellingen.
 - 0 Goede begeleiding door de fractie, zoals mentorschap door ervaren raadsleden, inclusief begeleiding bij mediaoptredens en het waarborgen van de bescherming van de minderjarige.
 - 0 Samen met onderwijsinstellingen kijken naar erkenning in enige vorm van deze werkervaring.

LITERATUURLIJST

- 0 Gemeentewet, Artikel 10 en Artikel 82
- 0 Kieswet, Artikel H 7, eerste lid
- 0 Burgerlijk Wetboek (BW), Artikel 1:234
- 0 Commissieverordening 2025 (Rotterdam)
- 0 Reglement van Orde (Rotterdam)
- 0 Verordening op de Wijkraden 2022 (Rotterdam)
- 0 Initiatiefvoorstel Leiden: "Jong geleerd én jong gedaan: de verlaging van de minimumleeftijd van duo-leden naar 16 jaar"
- 0 Initiatiefvoorstel Capelle a/d IJssel: "Initiatiefvoorstel SvdT"
- 0 Initiatiefvoorstel Beekdaelen: Amendement tot verlaging minimumleeftijd commissieleden
- 0 SCP / Instituut voor Publieke Waarden onderzoeken over jongerenparticipatie
De Groene: "Worden jongeren ook echt beter gerepresenteerd..."
- 0 YoungInspiration: "Jongeren en politiek: laten we niet over ze praten, maar met ze" (Marjolein de Jong)
- 0 Global Youth Participation Index (GYPI), European Partnership for Democracy

